

XXV. Bolyai Konferencia honlapján elérhető absztraktfüzet, program:
<https://www.bolyai.elte.hu/dyn/szakmaisag/bokonf/program/bk25/>

Absztrakt:

Pánczél Emese (Bolyai Kollégium): Hosszan szunnyadó vulkánok reaktiválódásának lehetséges okai - A 156 ezer éves Kis-Haram lávadóm, Csomád

Társszerzők: Harangi Szabolcs, Lukács Réka (ELTE TTK, Kőzettan-Geokémiai Tanszék, MTA-ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport) és Murizói Petrelli (Università degli Studi di Perugia, Olaszország)

A hosszán, több 10-100 ezer évig szunnyadó vulkánok különösen nagy veszélyt jelenthetnek, mert látszólag inaktívak, azonban sokuk alatt olvadéktartalmú magmatározó helyezkedik el, megadva ezzel a lehetőséget arra, hogy a jövőben újra kitörjenek. A székellyöldi Csomád Vulkáni Komplexum egyik első, körülbelül 200 ezer év szunnyadási idő után történt kitörése során képződött dácitos lávadóm kőzetének vizsgálatával hozzájárulunk a kitörtést előidéző folyamatok jobb megértéséhez.

A vizsgált kristálygazdag dácit 35-40 térfogatszázalékban plagioklász, amfibol és biotit fenokristályokból áll, akcesszóriaként cirkont, apatitot, titanitot és Fe-Ti oxidokat tartalmaz. Az alapanyag főként perlites kőzetüveg, kevés mikrolittal. A homogén dácitban két különböző kőzetzárvány is elkülöníthető.

A dáciton és a kőzetzárványokon teljeskörű geokémiai, illetve ásvány-, és kőzetüveg kémiai vizsgálatokat végeztünk mikroszonda és LA-ICP-MS használatával. A mérési adatok alapján számításokat végeztünk a kitörés előtti nyomás és hőmérséklet viszonyok megismerésének érdekében.

A kutatást az Innovációs és Technológiai Minisztérium Új Nemzeti Kiválóság Programja támogatja.